

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

**Δίκαιο της Ενέργειας
Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας**

*Δρ Γεώργιος Σκόδρας
Επίκουρος Καθηγητής*

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή – Στοιχεία Δικαίου
- Νομοθεσία Δημοσίων Έργων
- Νομοθεσία Μελετών Δημοσίου
- **Δίκαιο της Ενέργειας**
- Δίκαιο του Περιβάλλοντος
- Νομοθεσία Υγιεινής & Ασφάλειας

Εισαγωγή

Τριών δει μέμνησον τον άρχοντα

- Ότι άνθρωπων άρχει
- Ότι κατά **Νόμον** άρχει
- Ότι ούκ άεί άρχει

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

«Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και η θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού Ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου»

Σύνταγμα της Ελλάδος, άρθρο 28, παρ. 1 εδ. α'

- Έτσι εντάσσονται στο εσωτερικό δίκαιο και υπερέχουν έναντι της ελληνικής νομοθεσίας, οι διεθνείς και ευρωπαϊκές ρυθμίσεις που αφορούν ειδικότερα τις ΑΠΕ

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Διεθνές Πλαίσιο

Σε διεθνές επίπεδο, κινητήρια δύναμη για την στροφή προς τις ΑΠΕ αποτέλεσε η αγωνία της ανθρωπότητας για την άνοδο της θερμοκρασίας της γης. Η ανάπτυξη των ΑΠΕ θεωρήθηκε εξαρχής βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος

- Η πρώτη θέσπιση κανόνων διεθνούς δικαίου για την προώθηση των ΑΠΕ έγινε με την «Σύμβαση – Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές», η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον ν.2205/1994*
- Το 1997 υπογράφηκε το Πρωτόκολλο του Κιότο στη Σύμβαση πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος, με το οποίο κάθε χώρα δεσμεύθηκε για την μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα ή τουλάχιστον την μείωση του ρυθμού αύξησης τους*
- Το Πρωτόκολλο του Κιότο κυρώθηκε με τον ν.3017/2002 και αποτελεί έκτοτε εσωτερικό δίκαιο. Η Ελλάδα δεσμεύτηκε να διατηρήσει τον ρυθμό αύξησης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στο 25% μέχρι το 2010 σε σχέση με τις αντίστοιχες του 1990*

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Διεθνές Πλαίσιο

- *Τον Σεπτέμβριο του 2002, σε παγκόσμια σύνοδο στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής, με την συμμετοχή των κυβερνήσεων των κρατών, της διεθνούς Κοινωνίας των Πολιτών και εκπροσώπων του επιχειρηματικού κόσμου, συμφωνήθηκε μεταξύ των συμμετεχόντων Κυβερνήσεων να αυξηθεί σημαντικά το συνολικό μερίδιο των ΑΠΕ. Δεν επιτεύχθηκε όμως συμφωνία ούτε για το ποσοστό στοχευόμενης αύξησης ούτε για χρονοδιάγραμμα*
- *Τον Ιούνιο του 2004, στην παγκόσμια διάσκεψη της Βόννης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, που πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο Υπουργών με την συμμετοχή 154 χωρών, υπογραμμίστηκε η ανάγκη προαγωγής των ΑΠΕ σε παγκόσμιο επίπεδο, και μάλιστα με τον χαρακτήρα του επείγοντος, ώστε να αντιμετωπισθεί το φαινόμενο της αλλαγής του κλίματος, να βελτιωθεί η ασφάλεια της ενεργειακής τροφοδοσίας και να καταπολεμηθεί η φτώχεια*

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Διεθνές Πλαίσιο

- Ακολούθησαν δύο ακόμη διασκέψεις, στο Πεκίνο το 2005 και στην Ουάσιγκτον τον Μάρτιο 2008*
- Τον Δεκέμβριο του 2007 πραγματοποιήθηκε στο Μπαλί της Ινδονησίας η 13^η Διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών στη Σύμβαση Πλαίσιο για την κλιματική αλλαγή, καθώς και η 3^η Διάσκεψη των Κρατών τα οποία είχαν κυρώσει το Πρωτόκολλο του Κιότο. Στην διάσκεψη αυτή τέθηκε το πολιτικό και θεσμικό υπόβαθρο για μια νέα διεθνή συμφωνία σε αντικατάσταση του Πρωτοκόλλου του Κιότο, μέσω της υιοθέτησης μιας σειράς Αποφάσεων*
- Τον Απρίλιο του 2008 η Ελλάδα αποκλείστηκε προσωρινά από τους μηχανισμούς του Κυότο, με απόφαση της Επιτροπής Συμμόρφωσης της Γραμματείας του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή, καθώς κρίθηκε ότι δεν διαθέτει αξιόπιστους μηχανισμούς μέτρησης των εκπομπών των αερίου του θερμοκηπίου. Η Ελλάδα επανήλθε στον μηχανισμό την 13-11-2008.*

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο

- ❑ Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, πρώτη σημαντική προσπάθεια για την προαγωγή των ΑΠΕ απετέλεσε το 1996 η έκδοση της Πράσινης Βίβλου για την «Ενέργεια και το Μέλλον: Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας» [COM(96)576]
- ❑ Με την Πράσινη Βίβλο η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε τους βασικούς προβληματισμούς σχετικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, προσπαθώντας να στρέψει τα κράτη μέλη προς μια συστηματικότερη χρήση των φιλικών προς το περιβάλλον πηγών ενέργειας και ενθαρρύνοντας την συνεργασία μεταξύ τους σχετικά με τις ΑΠΕ. Τέθηκε ως στόχος ο διπλασιασμός του ποσοστού χρήσεως των ΑΠΕ μέχρι το έτος 2010 (~12% της Ευρωπαϊκής αγοράς)
- ❑ Την 26^η Νοεμβρίου 1997 ανακοινώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Ενέργεια για το μέλλον: Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας – Λευκή Βίβλος για κοινοτική στρατηγική και σχέδιο δράσης» [COM(1997)599], με στόχο για διαμόρφωση κοινοτικής στρατηγικής στον τομέα των ΑΠΕ για μια πιο ανταγωνιστική Ευρωπαϊκή Ένωση, την ασφάλεια της παροχής ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- *Με την έκδοση της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ «Για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από Ανανεώσιμες Πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας» δημιουργήθηκε η νομική βάση για την ανάπτυξη του μελλοντικού κοινοτικού πλαισίου στον τομέα (Άρθρο 1 της οδηγίας). Επιπλέον τέθηκαν στόχοι προς επίτευξη σε εθνικό επίπεδο σε συνδυασμό με την θέσπιση εθνικών κανόνων από κάθε κράτος-μέλος για την προώθηση των ΑΠΕ και την ένταξη τους στις κρατικές αγορές ενέργειας*
- *Η οδηγία 2001/77/ΕΚ μεταφέρθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με τον ν. 3468/2006 και ενδεικτικά προέβλεπε συμμετοχή των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή κατά 20% μέχρι το 2010*
- *Στο πλαίσιο της προώθησης των ΑΠΕ έχουν εκδοθεί και άλλες Οδηγίες:*
 - ✓ *Η Οδηγία 2002/91/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων με την οποία εναρμονίστηκε η Ελληνική νομοθεσία με τον ν. 3661/2008 «Μέτρα για την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις»*

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- ✓ *Η Οδηγία 2003/30/ΕΚ για την προώθηση της χρήσης βιοκαυσίμων ή άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις μεταφορές που ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με τον ν. 3423/2005 «Εισαγωγή στην Ελληνική αγορά των βιοκαυσίμων και των άλλων ανανεώσιμων καυσίμων»*
- ✓ *Η Οδηγία 2003/96/ΕΚ για την αναδιάρθρωση του νομοθετικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας, που μεταφέρθηκε στην Ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 3336/2005 «Εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Οκτωβρίου 2003 περί επιβολής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και άλλες διατάξεις»*
- ✓ *Η Οδηγία 2003/87/ΕΚ για την εμπορία ρύπων, που μεταφέρθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με την ΚΥΑ 54409/2632/17-12-2004 «Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ» (ΦΕΚ Β'1931)*

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- ❑ *Η ανάπτυξη των ΑΠΕ διευκολύνθηκε από το πρόγραμμα ALTEREN, που αποτέλεσε ένα πολυετές πλαίσιο χρηματοδότησης μελετών, πληροφόρησης και άλλων μέτρων για την προώθηση των κοινοτικών πολιτικών για τις ΑΠΕ*
- ❑ *Το πρόγραμμα JOULE-THERMIE χρηματοδότησε δράσεις έρευνας και ανάπτυξης τεχνολογίας*
- ❑ *Το πρόγραμμα Intelligent Energy – Europe (2007-2013) για την προώθηση των ΑΠΕ σε συνδυασμό με το πρόγραμμα για την ενεργειακή απόδοση αποτελεί βασική επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ενέργειας*
- ❑ *Η ανάπτυξη νέων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προβλεπόταν επίσης στο Σχέδιο Συνθήκης για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα (τμήμα 10, άρθρο III-157)*
- ❑ *Προβλέπεται επίσης από την Συνθήκη της Λισαβόνας, στο άρθρο 2 περ. 147 της οποίας προστίθεται νέο άρθρο (176^A) στην Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την προώθηση των ΑΠΕ*

Το Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- ❑ *Τον Ιανουάριο 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε το «Πακέτο για την Ενέργεια και την Κλιματική Αλλαγή», μια πρόταση νέας δέσμης μέτρων για την χάραξη νέας ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής, σε συνέχεια της Πράσινης βίβλου για μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για αειφόρο, ανταγωνιστική και ασφαλή ενέργεια [COM(2006)105]*
- ❑ *Οι νέοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης κινούνται στο τρίπτυχο 20 – 20 – 20, δηλαδή ηλεκτροπαραγωγή 20% από ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας κατά 20%, μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 20% μέχρι το 2020. για τα βιοκαύσιμα τίθεται στόχος συμμετοχής τους στις μεταφορές κατά 10% μέχρι το 2020*
- ❑ ***Νέες οδηγίες***

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Ελληνικό Πλαίσιο

Το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει τις συνταγματικές διαστάσεις καθώς και τις κανονιστικές διατάξεις για τις ΑΠΕ

□ Συνταγματικές προβλέψεις

Το Σύνταγμα δεν περιλαμβάνει κανόνες που αναφέρονται ρητά στην ενέργεια. Από ορισμένες όμως, από διατάξεις του, όπως το άρθρο 24 για την προστασία του περιβάλλοντος, το άρθρο 106 για τον εθνικό πλούτο και το άρθρο 17 για την προστασία της ιδιοκτησίας, προκύπτουν κατά έμμεσο τρόπο ορισμένες δεσμεύσεις για ενεργειακά ζητήματα και ειδικότερα για τις ΑΠΕ

□ Άρθρο 24 του Συντάγματος

Στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνεται ρητά η αρχή της αειφορίας, σύμφωνα με αυτή τη διάταξη «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για την διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αειφορίας».

✓ Στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος, η σημασία και η συμβολή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι προφανής

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

□ Άρθρο 24 του Συντάγματος

- ✓ *Η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας συνάγει ότι από τη συνταγματική αυτή κατοχύρωση πηγάζει ευθέως η υποχρέωση προστασίας των ευπαθών οικοσυστημάτων, όπως είναι οι ακτές και τα μικρά νησιά*
- ✓ *Στα ευπαθή αυτά οικοσυστήματα «μόνο ήπια τεχνικά έργα και παρεμβάσεις δύνανται να χαρακτηριστούν ως βιώσιμα και επιτρεπτά, τούτο δε ισχύει δια τα ενεργειακά έργα» [ΣτΕ 2005/1997, ΣτΕ 2940/2000]*
- ✓ *Κατά την νομολογία του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου κρίθηκε ότι «αι μικραί νήσοι είναι το κατεξοχήν προσφερόμενον πεδίο εφαρμογής μεθόδου παραγωγής ενέργειας εξ ανανεώσιμων πηγών του φυσικού περιβάλλοντος, ως είναι η ηλιακή, αιολική κλπ. Ενέργεια, τα φωτοβολταϊκά συστήματα κλπ. αι οποίαί προάγονται ήδη συστηματικώς δια προγραμμάτων του Ο.Η.Ε. και της Ευρωπαϊκής Ενώσεως»*
- *Η εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ συνιστά επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον, που πιθανόν να έχει επίπτωση στο οικοσύστημα της περιοχής*
- *Με την έννοια αυτή, συχνά θυσιάζονται περιβαλλοντικά αγαθά, όπως δένδρα, προστατευόμενα και αυτά από το άρθρο 24 του Συντάγματος, χάριν της ανάπτυξης των ΑΠΕ*
- *Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γίνεται στάθμιση ανάμεσα στα οφέλη από ένα έργο ΑΠΕ, σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αυτό συνεπάγεται*

Τεχνική & Ενεργειακή Νομοθεσία

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

□ Άρθρο 106 του Συντάγματος

Στο άρθρο 106 του Συντάγματος ορίζεται ότι «[το Κράτος] λαμβάνει τα επιβαλλόμενα μέτρα για την αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου, από την ατμόσφαιρα και τα υπόγεια ή υποθαλάσσια κοιτάσματα, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθόριων περιοχών»

- ✓ Από το Σύνταγμα συνεπώς πηγάζει υποχρέωση αξιοποίησης των πηγών εθνικού πλούτου, άρα και των ΑΠΕ, δεδομένου ότι οι ΑΠΕ έχουν ιδιαίτερη περιβαλλοντική και οικονομική σημασία*
- ✓ Κατά το άρθρο 106 παρ. 3 του Συντάγματος, «...μπορεί να ρυθμίζονται με νόμο τα σχετικά με την εξαγορά επιχειρήσεων ή την αναγκαστική συμμετοχή σε αυτές του Κράτους ή άλλων δημοσίων φορέων, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν χαρακτήρα μονοπωλίου ή ζωτική σημασία για την αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου, ή έχουν ως κύριο σκοπό την παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο (άρθρο 106 παρ. 3)*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

□ Άρθρο 17 του Συντάγματος

Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση που να ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά τον χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης»

✓ Σύμφωνα με την διάταξη αυτή επιτρέπεται η απαλλοτρίωση εκτάσεων για την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας όπως είναι η παραγωγή και η διανομή ηλεκτρικής ενέργειας [άρθρο 2, ν. 2941/2001]

□ *Σχετική με το άρθρο 17 είναι και η πρόβλεψη του άρθρου 117 παρ. 4 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία «η αναγκαστική απαλλοτρίωση δασών ή δασικών εκτάσεων που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου επιτρέπεται μόνο υπέρ του Δημοσίου σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 17...»*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Το γενικό νομοθετικό πλαίσιο των ΑΠΕ

(α) Αναδρομή στο νομοθετικό πλαίσιο

- ✓ *Ο ν.1475/1984 «Αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού», ήταν ο πρώτος Ελληνικός νόμος που ρύθμιζε ζητήματα σχετικά με τις ΑΠΕ και ειδικότερα για την γεωθερμία*
- ✓ *Ο ν. 1559/1985 «Ρύθμιση θεμάτων εναλλακτικών μορφών ενέργειας και ειδικών θεμάτων ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικά καύσιμα και άλλες διατάξεις, έδωσε για πρώτη φορά την δυνατότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ σε ιδιώτες αυτοπαραγωγούς, στη ΔΕΗ και σε ΟΤΑ*
- ✓ *Με το πδ 375/1987 ιδρύθηκε το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) με σκοπό την προώθηση και υποστήριξη των παντός είδους δραστηριοτήτων ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας στη χώρα. Το ΚΑΠΕ ορίστηκε ως Εθνικό συντονιστικό Κέντρο στους τομείς δραστηριότητας του [άρθρο 5 παρ. 7 ν. 2244/1994]*
- ✓ *Με τον ν. 2244/1994 ρυθμίστηκαν διάφορα θέματα ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ και συμβατικά καύσιμα, κυρίως για την αδειοδοτική τους διαδικασία [διατήρηση μονοπωλίου της ΔΕΗ, δικαίωμα σε ανεξάρτητους παραγωγούς, υποχρέωση αδειοδότησης ΑΠΕ]*
- ✓ *Στον ν. 2773/1999 περιελήφθησαν διατάξεις για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, με τον οποίο καθιερώνεται η υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και για τις ΑΠΕ. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται υποχρέωση του ΔΕΣΜΗΕ να δίνει προτεραιότητα στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ [άρθρο 35 παρ. 1 και παρ. 2]*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Το γενικό νομοθετικό πλαίσιο των ΑΠΕ

- ✓ Με το ν. 2941/2001 έγινε προσπάθεια απλοποίησης των διαδικασιών αδειοδότησης των έργων ΑΠΕ. Παράλληλα ορίστηκε ότι
 - τα έργα ΑΠΕ στο σύνολο τους, δηλαδή και τα έργα σύνδεσης, χαρακτηρίζονται ως έργα δημόσιας ωφέλειας, ανεξάρτητα από τον φορέα υλοποίησης τους (άρθρο 2)
 - επιτράπηκε στους επενδυτές να κατασκευάζουν έργα σύνδεσης των σταθμών ΑΠΕ με το Σύστημα ή το Δίκτυο
 - ορίστηκε ότι δεν απαιτείται κατ' αρχή οικοδομική άδεια για την κατασκευή ηλιακών σταθμών και ανεμογεννητριών, αλλά αρκεί απλή θεώρηση από την Πολεοδομία
- ✓ Με τον ν. 2941/2001 τροποποιήθηκε το άρθρο 58 του ν. 998/1979, ώστε να ενταχθούν τα έργα ΑΠΕ στα μεγάλα έργα υποδομής, ώστε να επιτρέπεται, υπό προϋποθέσεις, η εγκατάσταση τους σε δάση και δασικές εκτάσεις
- ✓ Ο ν. 3175/2003 «Αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, τηλεθέρμανση και άλλες διατάξεις» ρύθμισε, μεταξύ άλλων, ζητήματα σχετικά με την αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού της χώρας
- ✓ Με το νέο νόμο ν. 3851/2010 (ΦΕΚ Α'85/4-6-2010) προτείνεται μια νέα διαδικασία από την εφαρμογή της οποίας επιδιώκεται η μείωση της γραφειοκρατίας και συντόμευση των απαιτούμενων χρόνων αδειοδότησης

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Το γενικό νομοθετικό πλαίσιο των ΑΠΕ

(β) Περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων ΑΠΕ

- ❑ Στην διαδικασία αδειοδότησης των ΑΠΕ σημαντικό στάδιο αποτελεί η περιβαλλοντική αδειοδότηση
- ❑ Βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης σταθμού ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ αποτελεί η προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με τον ν. 1650/1986 για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3010/2002
- ❑ Ο ν. 1650/1986 εκδόθηκε με σκοπό την ενσωμάτωση στο ελληνικό εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 85/337/ΕΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον
- ❑ Η διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ), σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 εδ. δ' του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, περιλαμβάνει:
 - ✓ Την προδικασία της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ)
 - ✓ Την υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης, και
 - ✓ Την έκδοση της πράξης ΕΠΟ
- ❑ Η διαδικασία που εφαρμόζεται κάθε φορά εξαρτάται από τις επιπτώσεις που ενδέχεται να έχει ένα έργο στο περιβάλλον

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Τροποποίηση, ανάκληση αδειών διανομής

Ο ν. 1650/1986 διακρίνει τα έργα σε τρεις κατηγορίες (άρθρο 3 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)

- *Η Πρώτη Κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους, ή της έκτασης τους είναι πιθανόν να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον*

Τα έργα αυτά υποβάλλονται υποχρεωτικά σε ΠΠΕΑ και στη συνέχεια σε ΕΠΟ, με την κατάθεση ΜΠΕ

Σύμφωνα με την νομοθεσία που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 1650/1985 (ΚΥΑ Η.Π.15393/2332/5-8-2002 «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002 “Εναρμόνιση του ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/ΕΚ και 96/61/ΕΚ”»), τα έργα ΑΠΕ κατατάσσονται στο μεγαλύτερο μέρος τους στην πρώτη κατηγορία έργων

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- Στην **Δεύτερη Κατηγορία** κατατάσσονται τα έργα και οι δραστηριότητες που, χωρίς να προκαλούν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, πρέπει να υποβάλλονται σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από κανονιστικές διατάξεις, χάριν προστασίας του περιβάλλοντος

Τα έργα και οι δραστηριότητες της δεύτερης κατηγορίας υποβάλλονται σε περιβαλλοντική έκθεση, είτε σε ΠΠΕΑ, εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδικές διατάξεις

- Στην **Τρίτη Κατηγορία** κατατάσσονται τα έργα και οι δραστηριότητες που έχουν μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον

Για τα έργα αυτά απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικών που να τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις προστασίας του περιβάλλοντος

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- *Κατά το στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, και ιδιαίτερα αυτό της ΠΠΕΑ, παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις, λόγω της πολυπλοκότητας της διαδικασίας και της πολυδιάσπασης της σε πλήθος γνωμοδοτικών φορέων*
- *Ιδιαίτερα χρονοβόρα είναι η διαδικασία της ΕΠΟ (δεύτερο στάδιο της αδειοδοτικής διαδικασίας) καθώς και η έγκριση επέμβασης, η οποία απαιτείται στην περίπτωση εγκατάστασης σταθμού σε δασική έκταση ενός έργου ΑΠΕ (άρθρα 45 και 58 του ν. 998/1979), κυρίως λόγω της επιφυλακτικής, αν όχι συχνά αρνητικής στάσης των αρμόδιων προς γνωμοδότηση δημοσίων αρχών*
- *Στην καθυστέρηση αυτή συνέβαλε πολύ και το ότι οι προθεσμίες για την έκδοση της ΕΠΟ θεωρούνται, και σύμφωνα με την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενδεικτικές [ΣτΕ 3635/2003]*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- *Η ΥΑ οικ.104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25-5-2006 «Διαδικασία ΠΠΕΑ και ΕΠΟ έργων ΑΠΕ σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002» (ΦΕΚ Β'663) ρυθμίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας της ΠΠΕΑ καθώς και της ΕΠΟ για έργα ΑΠΕ*
- *Στην ΥΑ οικ.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25-5-2006 «Περιεχόμενο, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία των ΠΠΕ, των ΜΠΕ, καθώς και συναφών μελετών περιβάλλοντος, έργων ΑΠΕ» (ΦΕΚ Β'663) ορίζεται το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία των ΠΠΕ και ΜΠΕ έργων ΑΠΕ*
- *Η ΥΑ οικ.104247/25-5-2006 ρυθμίζει χωριστά την ΠΠΕΑ για τα έργα της υποκατηγορίας 1 και 2 της πρώτης κατηγορίας*
Το περιεχόμενο και η διαδικασία ΠΠΕΑ είναι η ίδια και στις δύο περιπτώσεις, εξελίσσονται όμως ενώπιον διαφορετικών διοικητικών αρχών, της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ για τα έργα της υποκατηγορίας 1 και της Διεύθυνσης Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της οικείας Περιφέρειας για έργα της υποκατηγορίας 2
- *Διαφορετικοί είναι και οι γνωμοδοτικοί φορείς σε κάθε υποκατηγορία*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- *Η ΠΠΕΑ αποτελεί γνωμοδότηση επί της ΠΠΕ, σχετικά με την θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση, τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο ατυχημάτων ιδίως από την χρήση ουσιών ή τεχνολογίας [άρθρο 4 παρ. 6 εδ. Α' του ν. 1650/1986]*
- *Κατά την έκδοση της ΠΠΕΑ λαμβάνονται υπόψη:*
 - (α) *Οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής*
 - (β) *Η περιβαλλοντική ευαισθησία της περιοχής*
 - (γ) *Τα χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως το μέγεθος, η πολυπλοκότητα, η ένταση και η έκταση τους, ο διασυννοριακός χαρακτήρας τους, η διάρκεια, η συχνότητα και η αναστρεψιμότητα τους*
 - (δ) *Τα οφέλη για την εθνική οικονομία, την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία και η εξυπηρέτηση άλλων λόγων δημόσιου συμφέροντος, και*
 - (ε) *Οι θετικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον σε μια ευρύτερη περιοχή από εκείνη που επηρεάζεται άμεσα από το έργο ή τη δραστηριότητα [άρθρο 4 παρ. 6 β']*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- *Η ΥΑ οικ.104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25-5-2006 «Διαδικασία ΠΠΕΑ και ΕΠΟ έργων ΑΠΕ σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002» (ΦΕΚ Β'663) ρυθμίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας της ΠΠΕΑ καθώς και της ΕΠΟ για έργα ΑΠΕ*
- *Στην ΥΑ οικ.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25-5-2006 «Περιεχόμενο, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία των ΠΠΕ, των ΜΠΕ, καθώς και συναφών μελετών περιβάλλοντος, έργων ΑΠΕ» (ΦΕΚ Β'663) ορίζεται το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία των ΠΠΕ και ΜΠΕ έργων ΑΠΕ*
- *Η ΥΑ οικ.104247/25-5-2006 ρυθμίζει χωριστά την ΠΠΕΑ για τα έργα της υποκατηγορίας 1 και 2 της πρώτης κατηγορίας*
Το περιεχόμενο και η διαδικασία ΠΠΕΑ είναι η ίδια και στις δύο περιπτώσεις, εξελίσσονται όμως ενώπιον διαφορετικών διοικητικών αρχών, της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ για τα έργα της υποκατηγορίας 1 και της Διεύθυνσης Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της οικείας Περιφέρειας για έργα της υποκατηγορίας 2
- *Διαφορετικοί είναι και οι γνωμοδοτικοί φορείς σε κάθε υποκατηγορία*

Το Ελληνικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

- *Η ΥΑ οικ.104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25-5-2006 «Διαδικασία ΠΠΕΑ και ΕΠΟ έργων ΑΠΕ σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002» (ΦΕΚ Β'663) ρυθμίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας της ΠΠΕΑ καθώς και της ΕΠΟ για έργα ΑΠΕ*
- *Στην ΥΑ οικ.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25-5-2006 «Περιεχόμενο, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία των ΠΠΕ, των ΜΠΕ, καθώς και συναφών μελετών περιβάλλοντος, έργων ΑΠΕ» (ΦΕΚ Β'663) ορίζεται το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία των ΠΠΕ και ΜΠΕ έργων ΑΠΕ*
- *Η ΥΑ οικ.104247/25-5-2006 ρυθμίζει χωριστά την ΠΠΕΑ για τα έργα της υποκατηγορίας 1 και 2 της πρώτης κατηγορίας*
Το περιεχόμενο και η διαδικασία ΠΠΕΑ είναι η ίδια και στις δύο περιπτώσεις, εξελίσσονται όμως ενώπιον διαφορετικών διοικητικών αρχών, της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ για τα έργα της υποκατηγορίας 1 και της Διεύθυνσης Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της οικείας Περιφέρειας για έργα της υποκατηγορίας 2
- *Διαφορετικοί είναι και οι γνωμοδοτικοί φορείς σε κάθε υποκατηγορία*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!